

Na osnovu člana 107 Zakona o notarima (Službeni list RCG br.68/2005 i Službeni list CG br. 49/2008) i člana 83 Statuta Notarske Komore Crne Gore , Skupština Notarske Komore Crne Gore na zasjedanju održanom dana 29.10.2011 godine usvojila je

KODEKS NOTARSKE ETIKE

I OPŠTA NAČELA

Član 1

Kodeks notarske etike (u daljem tekstu: Kodeks) utvrđuje načela i pravila kojima se reguliše ponašanje notara u obavljanju notarske dužnosti i izvan nje, s'ciljem očuvanja i unapređenja dostojanstva i ugleda notarske službe i besprekornog vršenja poslova notarske službe kao javne službe.

Član 2

Načela i pravila Kodeksa zahtjevaju specifičnu profesionalnu etiku notara u radu i ponašanju sa najvećim stepenom usklađenosti sa pravnim poretkom i vladavinom prava.

Član 3

Osnovno načelo notarske etike je da notar kao individualni nosilac javne službe obavlja svoju službu savjesno, pošteno i nepristrasno u skladu sa Ustavom i Zakonom.

Svi notari kao dio notarske službe Crne Gore dužni su ujednačeno i istovjetno postupati u istim ili sličnim situacijama u obavljanju notarskih poslova i dužnosti. Dužnost notara je da primjenom Zakona, Pravilnika, Notarske tarife i drugih obavezujućih akata u notarskom postupku usklade proceduru i način rada na cijeloj teritoriji Crne Gore, čime se postiže najveći mogući stepen pravne sigurnosti, objektivnosti i povjerenja i izbjegava svaki vid nelojalne konkurencije i nanošenje štete ugledu notarske službe i kolegama notarima.

Član 4

Kodeksom se uređuje i postupak podnošenja prijave protiv notara u slučaju sumnje da je došlo do povrede odredbi Kodeksa, kao i način podnošenja prijave i rokovi i određuju se tijela Komore za sprovođenje postupka kao i način i rokovi postupanja nadležnih tijela i pravna sredstva protiv donešenih odluka.

Član 5

Svaki notar će u svom radu uvažavajući osnovni duh i pravila ovog Kodeksa, potpuno samostalno i nezavisno cijeniti situaciju i po svojoj savjesti odlučivati u svakom konkretnom slučaju.

Svaki notar individualno odgovara za svoje odluke i postupanja i dužan je da notarske poslove obavlja sa posebnom pažnjom i odgovornošću.

Član 6

Načela i pravila ponašanja i postupanja notara će se saglasno potrebama i vremenu mijenjati obezbijavajući uvijek aktuelnost pravila savremenom trenutku. U tom pogledu se traži i očekuje od svih notara da ubuduće predlažu nova pravila ponašanja ili izmijene i dopune postojećih pravila sadržanih u ovom Kodeksu.

II OSNOVNA NAČELA KODEKSA

Član 7

U obavljanju svoga poziva notar je dužan da svojim znanjem i ponašanjem zadobije i učvrsti povjerenje stranaka i svih institucija i tijela pred kojima postupa. Notar je dužan da u obavljanju službe i u svom privatnom životu svojim ponašanjem čuva čast i ugled notara i notarske službe kao javne službe. Svojim ponašanjem notar mora služiti kao primjer humanosti, poštovanja ljudskih prava i ljudskog dostojanstva.

Notar se mora starati da se i članovi njegove porodice trude da svojim ponašanjem i postupcima ne utiču na umanjeње ugleda notara i notarske službe kao javne službe.

Član 8

U svojim ispravama, obraćanju i govoru pri službenim radnjama i uopšte u društvenim, javnim ili privatnim nastupima notar mora voditi računa o profesionalnoj i opštoj kulturi.

Notar treba stalno obnavljati, proširivati i usavršavati svoje pravno i opšte obrazovanje i to ravnomjerno, tako da ne zanemaruje ni jedno pravno područje iz nadležnosti notarske službe.

Član 9

Notar ne smije isticati svoju raniju službu ili dužnost radi pridobijanja stranaka, niti na bilo koji način držati stranku u uvjerenju da joj zbog toga može uspješnije pružiti traženu pravnu pomoć ili uslugu.

Član 10

Notar je dužan štiti interes stranaka nepristrasno, u skladu sa Zakonom i dostojanstvom notarskog poziva, rukovodeći se dobrim običajima, savješću i pravilima javnog morala.

Notar ne smije ugovoriti kao nagradu predmet ili dio predmeta na koji se odnose njegove službene radnje.

Sa obavljanjem dužnosti notara nespojivo je obavljanje posredičnih poslova kao i drugih poslova uz proviziju, a posebno onih poslova koji se odnose na promet nepokretnosti i prava na njima.

Notar ne smije davati garancije ili drugo obezbijedenje za stranku.

III RADNJE I POSTUPCI PROTIVNE NAČELIMA KODEKSA

Član 11

Svi oblici neloyalnosti u poslovanju notara kao i postupci protiv časti u ugleda notarijata kao javne službe ovim Kodeksom se smatraju nedopuštenim radnjama i postupcima i to:

- pozivanje na dobre veze
- prepuštanje trećim licima punomoći ili reklamnog materijala
- obećavanje ili davanje provizije ili nagrade drugima za pridobijanje stranaka
- omalovažavanje drugih notara
- iznošenje u bilo kojem obliku kritike rada ili ponašanja kolega pred strankama osim primjedbi potrebnih za zakonito preduzimanje službenih radnji
- davanje ponuda za obavljanje službenih radnji u zemlji ili inostranstvu putem javnih servisa, pisama ili letaka
- naplata naknade za službene radnje u višem ili nižem iznosu od propisane tarife

- obavljanje službene radnje izvan kancelarije notara (u advokatskim kancelarijama, bankama, trgovačkim centrima i sl.) osim u Zakonom propisanim slučajevima
- sponzorisanje ili donatorstvo pojedinih događaja aktivnosti ili pojedinaca sa ciljem direktne ili indirektno reklama ili promocije pojedinog notara
- javni istupi u cilju posrednog i neposrednog reklamiranja
- notar o kome se u sredstvima javnog informisanja piše ili govori tako da se nanosi šteta ugledu tog notara i /ili notarske službe dužan je odmah zatražiti od Komore da se Komora na prikladan način bez odlaganja ogradi od takvih izvještavanja. Komora je dužna bez odlaganja zatražiti ispravke netačnih i nepotpunih informacija u skladu sa posebnim propisima.

IV ODNOS PREMA STRANKAMA

Član 12

Notar je dužan obaviti službenu radnju na zahtjev stranke. Notar je ovlašćen uskratiti službenu radnju samo iz razloga propisanih Zakonom, Statutom i ovim Kodeksom.

Član 13

Notar je dužan službenu radnju preduzeti stručno, savjesno bez zastoja i odgađanja vodeći računa da radi preopterećenosti ne ugrozi pravne interese stranke.

Notar je u preduzimanju službene radnje dužan savjesno štiti interese svih stranaka i svojim odnosom iskazati najviši stepen kulture, humanosti i poštovanja dostojanstva svake osobe i institucije sa kojom dolazi u kontakt.

Notar je dužan da temeljno i potpuno utvrdi volju stranke, da odabere pravnu formu koja u najvećoj mjeri odgovara namjeri stranaka i osigura zakonitost i tačnost te forme vodeći računa o svim aspektima redovnog pravnog postupanja za koje je odgovoran.

Novac koji je primio za stranku notar ne smije zadržavati kod sebe duže nego što je nužno potrebno.

V ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Član 14

Notar je dužan čuvati službenu tajnu u skladu sa Zakonom.

Notar je dužan da osigura čuvanje tajne organizacijom rada u svojoj kancelariji, a naročito u pogledu prepiske koju vodi u sredstvima javnog informisanja i u pogledu organizacije notarske arhive.

Notar ne smije iskazivati znatiželju u pogledu činjenica koje ga se ne tiču i ne smije ne primjereno komentarisati nečije ponašanje.

Notar mora stvoriti uslove za čuvanje privatnosti stranaka prilikom obavljanja službenih radnji, a naročito kada su u pitanju porodični i nasljedno - pravni odnosi.

Notar je ovlašćen proslijediti nadležnim organima najnužnije podatke o određenoj notarskoj aktivnosti bez saglasnosti stranke, ako je to potrebno radi otklanjanja opasnosti od sebe i lica koja su zaposlena u njegovoj kancelariji, od krivičnopravne, građanskopravne, upravne ili disciplinske odgovornosti.

Notar i svi zaposleni u notarskoj kancelariji jednako odgovaraju za obavezu čuvanja službene tajne.

VI ODNOS PREMA SUDOVIMA, UPRAVNIM I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA I INSTITUCIJAMA

Član 15

Notar je dužan da svojim odnosom i postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima i institucijama opravda i potvrdi uvjerenje da je on saradnik u sprovođenju zakona i zaštiti osnovnih prava građana i njihovih Zakonom zasnovanih interesa.

Notar mora stalno nastojati da snagom svoje stručnosti i profesionalnosti osigura visoki stepen komunikacije sa kolegama pravnicima u pravosuđu, upravi, advokaturi i privredi izgrađujući zajednički stav o važnosti svih pravnih struka u funkcionisanju pravne države i zaštite ljudskih prava.

Notar mora notarske isprave sastavljati koristeći pravnu terminologiju kako bi komunikacija sa javnim organima, tijelima i drugim institucijama bila jasna, razumljiva i efikasna.

Notar ne smije davati uvrjedljive izjave i mišljenja o odlukama drugih javnih vlasti.

Notar mora stranke upućivati na dužno poštovanje prema sudovima i drugim tijelima javne vlasti, i ne smije stranke savjetovati i podučavati u davanju neprimjerenih izjava o organima vlasti i njihovim odlukama.

VI ODNOS NOTARA PREMA NOTARSKOJ KOMORI CRNE GORE I KOLEGAMA NOTARIMA

Član 16

Notar je dužan potpuno i na vrijeme ispunjavati sve obaveze prema Notarskoj Komori poštovati, čuvati i podizati ugled Notarske Komore i kolega notara i doprinosti što uspješnijem zajedničkom radu.

Notar je dužan obavijestiti Komoru o problemima da opšte važnost za službu, naročito o odnosima sa javnim tijelima bez preduzimanja ličnih inicijativa do odluke tijela Komore.

Notar je dužan redovno prisustvovati sastancima tijela Komore, naročito Skupštinama i edukacijama koje organizuje Komora i svojim aktivnim učešćem doprinosti njihovom što uspješnijem radu. Izbor u bilo koje tijelo Komore je za svakog notara čast, pa notar ne može izbjeći izbor osim u slučaju ako mu zdravstveno stanje ne dopušta rad u tim tijelima ili ako je izabran ili imenovan na više funkcije u tijelu Komore, pa sam ocijeni da ih ne može kvalitetno izvršavati.

Notar mora nastojati da se razvijaju i njeguju kolegijalni odnosi među notarima, odnosi pune saradnje, povjerenja i solidarnosti.

VII RJEŠAVANJE MEĐUSOBNIH SPOROVA

Član 17

Osnovno načelo u međusobnom ponašanju notara je međusobno uvažavanje i poštovanje i posebno pružanje pune saradnje u vršenju notarske djelatnosti u cilju efikasnosti notarskog postupka i zaštite interesa stranaka.

Član 18

Notar je dužan postupiti po zamolnici drugog notara koja mu je upućena u skladu sa zakonom, javnim interesom i iz potrebe da se strankama omogući efikasno i ekonomično pružanje notarskih usluga.

Uvažavanje i profesionalna solidarnost proizilazi iz potrebe čuvanja i podizanja ugleda notara i notarske službe i digniteta pravne profesije uopšte, kao i zajedničkih interesa notara.

Sve eventualne sporove između notara, notari su dužni nastojati riješiti na civilizovan i kulturnan način kako to dolikuje osobama od javnog povjerenja i ugledu službe koju predstavljaju, lično ili putem tijela Komore.

Notari neće tražiti zaštitu ili intervenciju suda ili nadležnog Ministarstva dok ne pokušaju razriješiti sporno pitanje obraćanjem tijelima Komore.

Predsjednik Notarske Komore ovlašćen je da izriče usmena ili pismena upozorenja u slučaju zapažanja evidentnog neprofesionalnog i nekorektnog ponašanja notara prema drugim kolegama, tijelima Komore i zaposlenima.

Komisija za etička pitanja utvrđuje da li je u ponašanju notara u odnosima prema kolegama, tijelima Komore i zaposlenima postojao neprofesionalan, nekorektan i neodgovoran odnos.

Na osnovu utvrđenih činjenica Komisija za etička pitanja je dužna da sačini službenu zabilješku koju će u najkraćem roku dostaviti Predsjedniku Notarske Komore sa preporukom za izricanje pismenog upozorenja.

U slučaju izricanja pismenog upozorenja, upozorenje se unosi u personalni dosije notara kojem je mjera upozorenja izrečena. Ukoliko su notaru izrečena dva ili više pisana upozorenja, Komisija za etička pitanja je dužna podnijeti Zahtjev za pokretanje Disciplinskog postupka Disciplinskom tužiocu u skladu sa Zakonom.

VIII ODNOS PREMA NOTARSKIM SARADNICIMA, PRIPRAVNICIMA I ADMINISTRATIVNOM OSOBLJU

Član 19

Notar je dužan da notarskim saradnicima, pripravnicima i administrativnom osoblju omogući puno osposobljavanje i podsticanje na svestrano i temeljno sticanje potrebne prakse i znanja vodeći brigu o profesionalno sastavu zaposlenih.

Notar je dužan pažljivo u skladu sa Zakonikom i Poslovníkom rasporediti poslove zaposlenima, nadzirati njihov rad, brinuti o njihovom statusu, a naročito u obavljanju poslova i odnosima sa strankama.

Notar je dužan i obavezan da zaposlene u notarskoj kancelariji uputi i upozna sa načelima Notarske etike i pravilima ponašanja i obavezati ih na primjereno ponašanje u svakodnevnom životu.

Notar je dužan i obavezan zaposlenima obezbijediti adekvatne uslove za rad i stručno osposobljavanje i legitiman status zaposlenog u skladu sa Zakonom o radu.

Notar je dužan ispunjavati sve materijalne obaveze prema zaposlenima u skladu sa pozitivnim propisima.

Notar je dužan svojim zaposlenima predočiti obavezu o pristojnom i primjerenom odijevanju za vrijeme rada u notarskoj kancelariji, a naročito o neophodnom kulturnom i strpljivom odnosu sa strankama.

IX POSLOVANJE U NOTARSKOJ KANCELARIJI

Član 20

Notar mora nastojati da njegove radne prostorije i način rada u njima odgovaraju ugledu notarskog zvanja kao samostalne i nezavisne službe.

Notar je dužan službene radnje obavljati u odjeći koja je primjerena dostojanstvu notarske službe. Notar je dužan uredno i na vrijeme voditi predmete, čuvati spise i voditi tačnu evidenciju rokova i rasprava, tako da on i stranka uvijek mogu uvidom u spis utvrditi podatke o stanju predmeta.

Notar je dužan u ispunjavanju svojih službenih radnji djelovati primjereno i konstruktivno i stalno voditi računa i davati do znanja da je on odgovoran za rad i očuvanje reda i mira u notarskoj kancelariji.

Notar je ovlašten da radi uočljivosti lokacije notarske kancelarije pored natpisne table postavi i najviše dvije natpisne table uz tekst: Notar, putokaz i eventualnu naznaku adrese.

Notar je dužan u skladu sa zakonom i Pravilnikom obavezno i svakodnevno uredno voditi svoje finansijske knjige, evidencije i finansijsko knjigovodstvo tako da se svakog momenta može izvršiti uvid u poslovne knjige i ostalu dokumentaciju.

Notar je dužan i obavezan uredno plaćati sve obaveze u skladu sa zakonom koje ima prema trećim licima, obaveze prema Notarskoj Komori, obaveze prema zaposlenima, poreze, doprinose, premije osiguranja propisane zakonom i drugo.

X POVREDE KODEKSA

Član 21

Obaveza notara je poštovanja odredaba Kodeksa Notarske Etike.

Svako ima pravo podnijeti zahtjev za davanje mišljenja o tome da li je ponašanjem, radnjom ili propustom notara povrijeđen Kodeks.

Zahtjev protiv notara podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za povredu

Postupak povodom zahtjeva može se voditi bez obzira na protek navedenih rokova ukoliko se sa pokretanjem postupka saglasi notar.

Zahtjev se podnosi Predsjedniku Komisije za etička pitanja dostavljanjem Notarskoj Komori Crne Gore.

Predsjednik Komisije za etička pitanja dužan je dostavljeni zahtjev izložiti članovima Komisije.

Komisija za etička pitanja će pozvati notara na koga se Zahtjev odnosi da se pismeno izjasni u roku od 15 dana od dana poziva za izjašnjenje. U pozivu za izjašnjenje notar će biti upućen da može tražiti usmeno ili pismeno izlaganje pred Komisijom kao i mogućnost da zahtjeva da se suoči sa podnosiocem Zahtjeva pred Komisijom. U koliko izjašnjenje ne bude dostavljeno u roku, Komisija će donijeti Mišljenje, prema podacima sa kojima raspolaže u trenutku donošenja mišljenja. Ukoliko se podnosilac Zahtjeva neopravdano neodazove na traženo suočenje, Zahtjev se smatra povučenim o čemu će podnosilac Zahtjeva u pozivu za suočenje biti izričito upozoren.

Komisija za etička pitanja u svom Mišljenju utvrđuje da li u konkretnom slučaju postoji ili ne postoji povreda Kodeksa.

Komisija je dužna Mišljenje donijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema Zahtjeva. Na Mišljenje Komisije nezadovoljna strana može položiti prigovor Upravnom odboru u roku od 8 dana od dana prijema pisanog otpavka Mišljenja.

Upravni odbor, o prigovoru odlučuje običnom većinom glasova. Upravni odbor je dužan odlučiti u roku od 15 dana računajući od dana prijema prigovora. U slučaju nastupanja zastare vođenja postupka protiv notara Upravni odbor će donijeti Odluku da je nastupila zastara vođenja postupka protiv notara i obustaviće postupak.

U slučaju ponavljanja kršenja načela i pravila Kodeksa ili učestalog neetičkog postupanja uprkos primljenom pravosnažnom Mišljenju Komisije za etička pitanja, Upravni odbor i Komisija za

etička pitanja ovlašćeni su da protiv notara podnesu Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka zbog moguće povrede službene dužnosti za radnje koje su kao disciplinske povrede utvrđene Statutom Notarske Komore i Zakonom o notarima.

XI STUPANJE KODEKSA NA SNAGU

Član 22

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

**Predsjednik
Notarske komore Crne Gore
Tanja Čepić**